

BOJ MALE TRGOVINE IN OBRTI ZA OBSTANEK

'Izkoriščevalna podjetja nimajo pravice živeti'

Vojna med velikim in malim businessom.—Hugh Johnson tolmači.—Monopoliziranje industrije

V KRIZI skozi prošla tri leta je propadlo tisoče malih podjetij. Vsi napor, da se obdrže na površju, so bili zamanj. Druga, ki so bila v ugodnejših okoliščinah, so se vzdržala, ali nevarnost propada je stala in stoji neprestano pred vrati. Kakor delavci, so tudi ti "mali ljudje" pozdravili takozvani "new deal" in se nadejali rešitve. Zdaj trdijo, da so bili prevarani. Vsi ti mali trgovci, obrtniki in mali tovarnarji se pri- tožujejo zoper NRA, češ, da je uveljavila take pravilnike, ki so v prid velepodjetjem in, v pogubo mali trgovini in obrti.

Za oporo v boju proti premočnim velekapitala so se zatekli h kongresnikom in senatorjem, katere bombardirajo z osebnimi apeli, pismi in resolucijami, da naj se jih otme pred nevarnostjo. V svojih pritožbah zatrjujejo, da je ves regulacijski sistem NRA v prid samo velikim podjetjem.

Vsled pritiska kritik se je moral oglasiti Hugh Johnson, glavni ravnatelj NRA, ki je med drugim izjavil, da je izmed pritožnikov devdeset odstotkov takih podjetij, ki brez izkoriščanja delavcev ne morejo eksistirati. Zato zahtevajo, da se zanje odredbe o minimalnih plačah in skrajšanje delavnika razveljavi. Temu pa je nasproten. Boljše je, da propadejo — je dejal — kakor pa da se jim bi dovolilo staro svobodo izrabljanja in nečloveškega izkoriščanja.

V pojasnilu navaja stotere pritožbe malih podjetij, ki trdijo, da s svojimi dvema ali petimi delavci ne morejo konkurirati velepodjetjem, ako se jim ne dovoli, da zvišajo delavnik nazaj in da jim plačajo kakor morejo, ne pa minimalno mezdo kakršno določa- jo sedanji pravilniki.

V kongresu imajo lastniki malih podjetij veliko prijateljev, ki mešetarijo, da naj se bi jim dalo olajšave, in da naj stroge odredbe veljajo le za velike kompanije. Ali tudi zastopniki slednjih ne dremlejo. Njihov ultimatum je, da sprejmejo skrajšanje delavnika in uveljavljenje minimalnih plač edino pod pogojem, če bo veljalo za vse — ne samo za "truste".

Namen Rooseveltovega NRA je bil in je menda še, da odpravi iz businessa tako konkurenco, ki jo razna podjetja vodijo edino na stroške svojih delavcev. Nešteti so delali v prejšnjih letih po 10 ur na dan

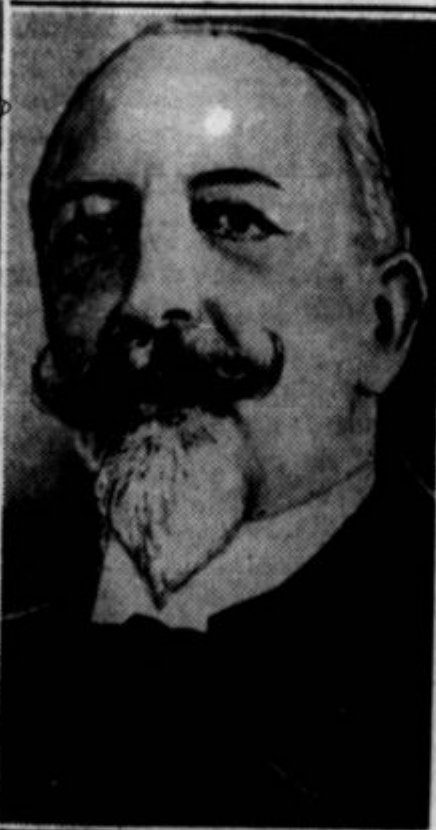
V Zed. državah je nad šest mil. pod- hranjenih otrok

Delavska tajnica Frances Perkins je citirala iz statističnih izkazov, da je v tej deželi šest milijonov otrok šolske starosti, ki nimajo zadostne hrane. Pravi, da bo to imelo zelo slabe posledice, ker se bodo ti otroci vsled stradanja razvili v šibke in bolehnne očete in matere.

V Zed. državah je bilo veliko podhranjenih otrok tudi v dobrih časih. L. 1927 na pr. 13.5 odstotkov, medtem ko jih je bilo lani 21.1 odstotkov. Te številke je vlada ugotovila z zdravniškimi preiskavami v šolah. Za podlago izračunavanja odstotkov je vzela 300,000 preiskanih otrok v vsakem letu. "Father" C. E. Coughlin pa pravi, da v tej deželi ni dovolj ust, ki bi mogla pojesti vso hrano, zato je odločno proti kakršnikoli porodni kontroli (razen svoji).

Rojalisti v Franciji rogovilijo "za kra- lja in domovino"

Zaradi škandala s Stavitski-jevim goljufijami, ki je opeharil Francoze za okrog \$60,000,000, se je dogodilo v Parizu veliko demonstracij proti vladi in parlamentu. Najglasnejši so bili rojalisti, ki so podirali drevesa po bulvardih, prevračali avte, pobijali šipe

Duc de Guise

itd. Policija je imela obilo posla, kajti zaeno z rojalisti so razgrajali po pariških ulicah fašisti in komunisti.

Rojalisti so škandal, ki je odkril korupcijo kakršne v Franciji v takem obsegu že dolgo ni bilo, izrabili za svojo propagando in obnovitev monarhije, daši je Francija postala republika baš zaradi gnolobe in korupcije, ki je bila pod vladjo kraljev kronična. Izdajajo svoj časopis Action Française, ki opeva staro slavo Francije pod vladjo veličanstev in aristokracije. Urejuje ga militarni vodja monarhistov Maurice Pujot.

Na sliki je Duc de Guise, ki je pretentand za francoski prestol. Živi v izgnanstvu v Belgiji. Francoski republikanci rojaliste ne jemljejo resno, daši povzročajo večji veliki nepriliki vladi in tudi bojev na shodih in v časopisju.

Dne 4. marca velika prireditel v Chicagu z mešanim sporedom v dvorani CPSP.

STRAH PRED ŠPIJONAŽO

V prejšnjih par letih so v raznih državah aretirali izredno mnogo oseb, ki so bile osumljene, da špijonirajo v interesu kake druge države. Skoro je ni dežele, ki ne bi zalotila koga, ki ga je osumila iskanja vojaških tajnosti in drugih skrivnosti, ki jih vlade skrivajo pred drugimi.

Na sliki na vrhu je pet Japonec, ki so bili nedavno aretirani v Kearneyu v državi New Jersey. Delavci CWA administracije so jih namreč opazili, ko so fotografirali nova pota in proge v bližini federalnega pristanišča za vojne ladje. Ker v kapitalistični družbi nobena vlada ne saupa drugi, in ker se vse oborožujejo za "obrambo", je naravno, da najemajo v vseh deželah špijone, ki imajo nalogo dognati razne skrivnosti "pripravljanja na obrambo", nove iznajdbe v vojni tehniki, strukturo strateških pozicij itd. Aretirane Japonce so po preiskavi izpustili, ker se je dognalo, da niso špijoni.

KUPIČENJE DAVKOV V POMOČ VLADI IZ FINANČNIH ZAGAT

**Kongresniki za olajšanje davka bogatašem.—
Povračanje "preveč" uplačanih vsot**

Davčni odsek v kongresu je sklenil zvišati davke na male in srednje dohodke proti volji zvezne vlade, ki bi rajše, da se ji dobi nove dohodke z indirektnimi davki ter s povečanjem davka na velike dohodke. Ako bo načrt odseka sprejet, bo davek na male dohodke zvišan do 23 odstotkov, medtem ko bo davek na dohodke, ki znašajo \$400,000 in več, zvišan le 7 odstotkov. Kongresniki se pač zavedajo, da bodo letos volitve, pa ne žele, da se bi zamerili bogatašem, ki jim financirajo kampanje.

Poleg dohodninskega davka, ki zadene le tiste, ki imajo od \$1,000, oziroma \$2,500 dohodkov na leto in več, so bili tekom krize naloženi razni indirektni davki, ki jih plačujejo konsumenti. Obdavčena je poraba elektrike, telefon, čeki, alkoholne pijače, vstopnice itd., poleg tega pa nalagajo davke še občine, okraji in posamezne države. Kadarkoli človek kaj kupi, gre velik odstotek vplačane vsote za davke.

Kljub visokim davkom pa so primanjkljaji vladnih uprav ogromni. Deficit zvezne vlade na pr. znaša že milijarde. Pri United States News v Washingtonu so izračunali, da če bi leta 1932 vlada konfiscirala vse dohodke tistim, ki so jih imeli od \$10,000 naprej, bi to ne pokrilo niti tretjino deficita v preteklem letu.

Vladni census biro je izračunal, da če bi hoteli poravnati dolg zvezne vlade in posameznih držav ter občin, bi moral vsak moški, ženska in otrok v Zed. državah plačati povprečno \$314. To je vrato-

lomna zadolženost. Omenjeni biro si je vzel za podlago tega računanja vladne dolgovke koncem leta 1932. Lani so spet narasli za nekaj milijard, torej je obveznost vsakega posameznika toliko večja. Samo obresti na vladne dolgovke znašajo nad \$13 letno na vsakega posameznega prebivalca.

Mnogi dvomijo, da se bo vlada v uredbi kakršne je sploh kdaj izklopala iz dolgov. Lani so samo dolgov zvezne vlade narasli okrog šest milijard. V lanskem fiskalnem letu je vlada povrnila bogatim posameznikom in korporacijam 50 milijonov dolarjev "pomotoma preveč plačanega davka". Možno je, da se pri visokih vsotah marsikdo res lahko zmoti, toda iz preiskav v prejšnjih letih vemo, da so bile davčne vsote vračane največ skozi politične vplive, dotičniki pa so potem prispevali v kampanjske sklade republikanske stranke. Tudi sedaj je dvomljivo, če je bila omenjena vsota res vsa upravičeno povrnjena.

Lani je vlada Zed. držav prejela 720 milijonov dolarjev dohodninskega davka, ali manj kot kdaj koli, od kar ga je uvedla med vojno. Največ ga je prejela l. 1929, namreč dve milijardi 348 milijonov dolarjev, daši je bil davek nižji kakor lani ali predlanskem. To je vzrok, da se je zatekla toliko bolj k indirektnim davkom in pa na obdavčenje malih dohodkov.

Nesreče na križiščih

Na železniških križiščih je bilo lani ubitih 2,474 oseb in 2,758 poškodovanih.

ROOSEVELTOV REŽIM POD VALOM GRAFTA

MALI in veliki politiki demokratske stranke niso imeli sklenjen nikdar v zgodovini te dežele take želje kakor sedaj. Tudi med vojno so se jim nudile bogate priložnosti in marsikdo je obogatel. Škandalov ni bilo malo. Toda danes, ko je vlada preko noči ustanovila nešteto rešilnih podjetij, da izkoplje industrijo, agrikulturo, trgovino in delavce iz krize, je dobila na razpolago toliko denarja, kakor se ga ni trošilo niti med vojno. Predsednik Roosevelt je v velikih skrbih, kajti vesti o korupciji med demokrati se množe. Največje goljufije pa pridejo ponavadi na dan šele po par letih.

Vse ustanove, ki imajo namen pomagati enemu ali drugemu sloju prebivalstva iz stiske, so bile izročene v upravo "zaslužnim demokratom". Sempatam pokličejo zraven tudi kakega republikanca, da pokažejo "nepripravnost". Vsem je bilo naročeno, da morajo službo vestno izvrševati, in vsi so to svedčano obljubili, nato pa hiteli najemati na najboljša mesta svoje bližnje sorodnike in prijatelje, in v ostale urade "nižjevrstne" demokrate. Še celo pri najemanju delavcev za čiščenje in popraviljanje cest so odločevali "strankarski" motivi.

Harry Hopkins, administrator CWA, je dejal, da ves njegov ogromni program za začasno zaposlitev delavcev ogrožajo, in so ga umazali, graftarji. Časniškim poročevalcem je predsednik Roosevelt dne 24. januarja priznal, da prejema od dve sto do tri sto pisem na dan, v katerih mu poročajo o korupciji v raznih vladnih podjetjih, poslednje tedne največ v CWA. \$400,000,000 je dobila pred tedni na razpolago za takojšnje zaposlovanje delavcev. Po porabljenju te se ji kreditira nove vsote. Ko psi so planili demokratski bossi po ti priliki in skušali vzeti zase kolikor največ mogoče. Vsi apeli iz Washingtona za poštenje in ravnanju z vladnimi fondy niso nič izdali. Škandali so tu, tatvine so se dogodile, in večinoma tako pretkano, da vlada krivcem v sedanjih okoliščinah ničesar ne more.

Poročevalci so vprašali predsednika, koliko pritožb o graftanju prejema povprečno vsak dan administrator Hopkins. Odgovoril je, da okrog 2,000 do 3,000. Ze za pregledovanje teh pisem je treba štab oseb, še več pa za preiskavanje. Predsednik je k temu pojasnilu dodal, da niso prizadeti samo demokrati, ampak v enaki meri tudi republikanci. Kar je resnica, kajti obe stranki sta enaki. Na nadaljna vprašanja je pritrdil, da je danes pretežna večina vladnih služb v rokah demokratov, in da so vsled tega oni najbolj prizadeti.

Predsednik Roosevelt je torej brez prikrivanja priznal, da je njegova stranka prežeta korupcije. Republikanci pravijo, da je to storil, ker noče, da bi ga v senatu in kongresu prehiteli republikanci z zahtevanjem kongresne preiskave, ki pa bo prej ali slej neizbežna.

Vzelo bo mnogo mesecev, predno bo dognano — če se bo vlada sploh brigala dognati — koliko milijonov je bilo ukradenih samo poslednje mesece.

Obdolžitve, ki so poplavlile uradni Washington, navajajo, da so demokratski politiki z denarjem CWA nakupili gradbenega in drugega materiala ter ga plačali dvakrat in v marsikakem slučaju trikrat dražje, kakor je bil vreden. V upoštevanje so prišle le firme, ki prispevajo v demokratske "volilne fondy" (kar pomeni podkupnine demokratskim bossom). Z vladnim denarjem kupljen gradbeni material so lokalni demokratski politiki porabljali za popraviljanje in izboljševanje svojih rezidenc. Nekateri so ga prodajali pod ceno svojim prijateljem, denar pa spravili v žep. Za razna nepotrebna opravila so najeli mnogo takih ljudi, ki niso v stiskah in ki še niso občutili krize, toda so intimni znanci demokratskih leadrov, pa so dobili vladne čeke v "nagrado".

Socialisti smo vsikdar poudarjali, da kapitalistična stranka ne more biti poštena, tudi če bi njen glavni voditelj — v tem slučaju predsednik Roosevelt — še tako hotel. Kajti ogromna večina demokratskih in republikanskih "politikov" sili v politične in slične javne službe edino v namenu, da si bodo "pomagali". V kampanjah trošijo večsi vratolomne vate — ki pa jih v uradu dobe kaj kmalu nazaj. Poštenje ni ne na praporu demokratske, in ne na zastavi republikanske stranke. Kapitalizem je tatinski, izkoriščevalni sistem, zato tudi stranke, ki ga vzdržujejo na krmlu, ne morejo biti drugačne kot tatinske.

S KONVENCIJE U. M. W. OF A.

Trinidesete konvencije U. M. W. of A., ki se je pričela 23. januarja v Indianapolisu, se je udeležilo okrog 1,700 delegatov. Predsednika Lewisa so pozdravljali z večjimi ovacijami ko kdaj prej. Opozicija proti njemu ni bila še nikdar tako šibka kakor na tej konvenciji. Komunisti dele pred dvorano letake z običajnimi apeli in obdolžitvami, toda so brez efekta. Komunisti so se namreč med premogarji zelo diskreditirali in ob enem so diskreditirali opozicijo sploh.

Najagilnejši delegati na konvenciji so socialisti, ki skušajo obrniti U. M. W. spet v orientacijo socialističnih smeri, kakor jih je imela pred vojno. Delegacija se je izrekla, da bo U. M. W. nadaljevala z bojem za skrajšanje delavnika na 6 ur. Odbor je konvenciji predlagal, da naj mu dovoli preseliti glavni urad iz Indianapolisu v Washington, če bo smatral premestitev koristnim za unijo.

Lewis je v svojem govoru našteval poskuse separatističnih premogarskih uni in pa prizadevanje illinoiske unije U. M. W., ki je pred štirimi leti proglašila sebe za naslednico indianapolske U. M. W. of A., toda v svojih naporih se je diskreditirala in osmešila medtem ko je U. M. W. s sedežem v Indianapolisu triumfirala.

Socialistični delegati so konvenciji predlagali, da naj se izreče za delavsko stranko, kar pa je večina odklonila. Predloženih je bilo mnogo resolucij, med njimi za osvoboditev Mooneyja in Billingsa ter Scottsboro črnece. Med delegati iz Pennsylvanije je tudi Slovenec James Vidmar iz Wintondale.

SEZONA "DIVIDEND"

Jeklarski trust je napravil lani približno 18 milijonov dolarjev čistega dobička, kar je v primeri z njegovimi dobički do leta 1930 malenkost. Predlanskim je beležil \$12,000,000 izgube. Dividende je delil iz nabrane rezerve, ki je bila ogromna. Tudi Bethlehem Steel korporacija izkazuje dobiček. General Motors korporacija je napravila lani nad 83 milijonov dolarjev dobička. Peoples Gas Light and Coke kompanija v Chicagu bo razdelila svojim delničarjem blizu \$2,000,000.

Dasi so bile dividende lani v splošnem veliko nižje kakor prejšnja leta, izkazujejo skoro vse korporacije zviševanje dobičkov v poslednjem četrtletju lanskega leta in vsled tega si obetajo v tem letu spet prebitke, kakršnih so bile na-

vajene v prošlosti. Za delavce pa so že zmerom le temni izglede — tudi za tiste, ki se v svoji bedi opajajo z upi v new deal.

Bankrotirane proge

44,000 milj ameriških železnice je v konkurzu, in okrog 70 železniških družb je v težkih finančnih zagatah, ki jim tudi prete za bankrotom.

Vloge v velikih bankah

Dve sto velikih ameriških bank ima 63 odstotkov vseh vlog, in ostale banke, katerih je stotine, le 37 odstotkov.

Kanadski proračun

Proračun kanadske vlade za fiskalno leto 1934-35 znaša \$343,648,000.

.....

WE GUARD YOUR SAVINGS

WE'RE SOUND AS A DOLLAR!

DEPOSITS

BANK

IT'S NICE TO BE AN INSIDER!

FEDERAL AUTHORITY